

FAx (212) 9800616.

ΓΡΑΦΕΙ Η ΕΛΛΗ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ

Ο "Αχιλλέας", Η πως αγκαλιάζονται τρεις πολιτισμοί
γυρω από μια παράσταση

Το καλοκαίρι του 1990 είχα συνοδεύσει τον συζυγο μου (ήταν τότε Πρόεδρος του Δ.Σ. του θεατρικού Οργανισμού Κύπρου) σε μια εκδρομή στον Καλοπαναγιώτη. Ο Καλοπαναγιώτης είναι ένα ορεινο χωριό που για μάζ έγινε σχεδόν απροσιτό μετά την τουρκική εισβολή, αφού για να το φτάσει κανείς πρέπει να κάνει τον γυρο της οροσειράς του Τροόδου. Πριν από την εισβολή ο Καλοπαναγιώτης ήταν ένας περιπατός από τη Λευκωσία, μέσω Λεύκας.

-Θα πάμε, μου λέει να γνωρίσουμε ένα αμερικάνικο θέατρο που μένει εκεί, και πειραματίζεται γυρω από την Ιλιάδα του Ομήρου.

Ο αμερικάνικος θέατρος, ήταν το People's Light and Theatre Co από το Malvern της Φιλαδέλφειας και η ψυχή του ο Danny Frucht, ο Producing Director του θεάτρου. Καπού καμία εικοσαριά ηθοποιοί και άλλοι παράγοντες του θεάτρου, φιλοξενούμενοι από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου, είχαν "στρατοπεδεύσει" στον ξενώνα ~~της~~ ^{στο} μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Λαρπαδιστή. Πρωί και απογευμα έκαναν θεατρικό εργαστήριο γυρω από την Ιλιάδα του Ομήρου.

-Σ αυτό τον ιερό χώρο, μάζ έλεγε ο Ντάνυ, ανακαλυψαμε τις άρατες κλώστες που θα μάζ ενωσουν με το Μεγα Μυστήριο που λέγεται Ομηρος. Πιστευω πως αυτό το τοπίο και αυτός ο τροπος ζωής των χωρικών, πάει κατευθειαν πίσω στις αρχαίες ρίζες.

Βλεποντας όλα εκείνα τα νέα παιδιά να αυτοσχεδιάζουν στην συντομή προβα που έκαναν μπροστά μάζ και ύστερα να προσπαθούν να επικοινωνήσουν με τους χωρικούς του Καλοπαναγιώτη, δεν μπορούσα να φανταστώ το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας. Ούτε μπορούσα ποτε να φανταστώ ότι σε ένα χρόνο θα έβλεπα στην Φιλαδέλφεια την παράσταση "Αχιλλέας" που είναι καρπός εκείνου του πρώτου σπορού του Καλοπαναγιώτη.

Το εργο "Αχιλλέας" γράφτηκε από την ηθοποιό και συγγραφέα Karen Sunde και παρουσιάστηκε ~~στο~~ ^{με την μεθοδο (α)} ~~στο~~ ^{με την μεθοδο (α)} θεατρου Καπούκι, σε σκηνοθεσία του Ιάπωνα Shozo Sato. Πρόκειται για τον γνωστό μυθο του θυμού του Αχιλλέα, με τον οποίο ο Ομηρος αρχίζει την Ιλιάδα, επειδή ο Αγαμέμνονας του έκλεψε την σκλαβα του την Βρυσήδα.

Πρέπει να ομολογήσω ότι την πρώτη στιγμή που άρχισε η παράσταση με ξένισε το άγνωστο σε μάζ είδος του Καπούκι. Τα ακινητα σώματα των ηθοποιών, με τα γονατα μισολυγισμένα, τα πόδια ανοικτα, σε μια στάση άβολη, γεμάτη ένταση. Το παίξιμο της φωνής, που στα απαίδευτα αυτιά μάζ ηχεί παράφωνα. Με ξένισε και η σκηνογραφία, τα κοστούμια, μεταξωτα κιμονό και στολές Σαμουράι που δεν είχαν τίποτα το κοινό με την λιτοτητα

A21-202

της αρχαίας Ελλάδας. Καθώς όμως η πλοκή προχωρούσε, ο έμπειρος και καθαρός θεατρικός λόγος με τις φωτισκιάσεις της φωνής και η συγκίνηση των ηθοποιών εκφρασμένη μέσα από λεπτές κινήσεις κυρίως των χεριών, μεταδίδονταν σιγά σιγά σαν φλογα στην πλατεία. Καποια στιγμή έπιασα τον εαυτό μου να έχει ξεχάσει πως πρόκειται για θέατρο Καπουκι, ήταν σαν να έβλεπα αρχαία ελληνική τραγωδία. Πιο ύστερα, κι αυτό ξεχάστηκε. Τώρα παρακολουθούσα ένα ανθρωπινό δράμα που σιγά σιγά απλώνε, έπαιρνε διαστάσεις και μετατρέπονταν στο πανανθρώπινο δράμα του πολέμου.

Όταν η παράσταση τέλειωσε, για άλλη μια φορά διαπίστωσα πως η Τεχνη του θεάτρου μπορεί να μιλήσει σε όλες τις γλώσσες και να γίνει αντιληπτή. Το πείραμα είχε πετύχει. Ένας αρχαιοελληνικός μύθος, ο αρχαιότερος του δυτικού πολιτισμού. Ένα φημισμένο αρχαίο θέατρο του ανατολικού πολιτισμού. Και μια ομάδα νέων ανθρώπων, πολυχρωμη και πολύμορφη. Οι ηθοποιοί, κατάκοποι από τον μόχθο της τελειοποίησης της κίνησης, καταϊδρωμένοι, νιώθουν ωστόσο την ικανοποίηση της θεατρικής πράξης. Το ίδιο και ο Ιάπωνας σκηνοθέτης, που λέει:

“ During these times of rapid communication, cultures formerly separated by vast distances across continents and oceans are meeting and sometimes melding. What may have once been the strange, the exotic, is now being seen in the light of universal understanding. Historically, through long years of relative isolation, art forms refined themselves and reached an apex, or blossoming, in recognized opulence. Then eventually, sometimes within a culture, sometimes because of intercultural exchanges, a new style may evolve as a hybrid or offshoot. This new form may, in time, become an art form in its own right and may reach new heights.”

Το έργο “Αχιλλέας”, έκανε την παγκόσμια πρεμιέρα του στην Κύπρο, στα Φεστιβάλ ~~Καλλιτεχνικών Ημερών~~ που έγινε στο Κουρείο, ~~στη Λεμεσό, στις 15-16-17 Ιουλίου 1988.~~ Από την παράσταση εκείνη μεταδόθηκε ένα πεντάλεπτο από την Eurovision, που το είδε όλη η Ευρώπη. Στη συνέχεια το έργο παιχθηκε στη Βουδαπέστη, και μετά συνέχισε τις παραστάσεις του στη Φιλαδέλφεια.

Μετά την παράσταση, είχαμε την ευκαιρία να κουβεντιάσουμε με τους συντελεστές του έργου, σε μια μικρή δεξίωση στον όμορφο χώρο δίπλα από το θέατρο. Οι πιο πολλοί από τους ηθοποιούς ήταν ήδη γνωστοί μας από το ~~έργο~~ ^{εργασίες} του Καλοπαναγιώτη. Όλοι, ενθουσιασμένοι με την Κύπρο. Η πρωταγωνίστρια Kathryn Peterson που κρατά τον πολύ απαιτητικό και ενδιαφέροντα ρόλο της Βρυσηίδος, μας λέει:

-Η ομορφιά του νησιού είναι τόσο μεγάλη, που μάς μαγεψε. Όλοι είμαστε έστρελαμένοι.

-Είμαι ερωτευμένος με την Κύπρο, προσθέτει χαμογελώντας ο σκηνοθέτης Σατό.

Και ο νεαρός ηθοποιός Shawn Lipe που σπουδασε συγκριτική

λογοτεχνία στη Βιέννη και στο Πανεπιστήμιο του Ιλλινόις, περα από το θέατρο, λέει:

-Είχαμε την ευκαιρία να πάμε στο Βορειο μέρος της Κύπρου, αυτο που κατέχουν οι Τούρκοι. Πρέπει να πω πως είναι διαφορετικό, δέν έχω τίποτα εναντίον των Τούρκων, αλλά εκεί έχει χαλάσει αυτή παράδοση, εκεί δέν είναι Κύπρος πια.

Του εξηγούμε ότι στην προσπάθεια της να αλλάξει την πληθυσμιακή αναλογία, η ~~κυβέρνηση~~ ^{Αγκυρα} ~~ήθελε~~ ^{κινεί} χιλιάδες Τούρκους από την Ανατολία, ενώ οι αυτοχθόνες τουρκοκύπριοι φεύγουν στο εξωτερικό.

-Αυτο είναι φανερό, μάς λέει. Εχω γράψει μια μελέτη γυρω από αυτο το θέμα και την έχω δώσει στον Καθηγητή μου στο Πανεπιστήμιο στο Ιλλινόις.

Λίγο πριν φύγουμε από το Malvern ο Ντάννυ μάς δείχνει μια ταινία που γυρίσε στον Καλοπαναγιώτη. Αρχίζει από τα χαράματα, για να δειξει το πως ξεκινά η μέρα σ ένα κυπριακο χωριο. Μετά προχωρεί και δείχνει τη ζωή των χωρικών, τον μαχθο τον καθημερινό, την δουλειά στη γη, τα ζώα, το μοναστήρι, την πανέμορφη εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Λαμπαδηστή με τις περίφημες βυζαντινές τοιχογραφίες. Η αγάπη του για τον τοπο είναι ολοφάνερη.

Στο τέλος, μάς λέει: έχω μια έκπληξη για σας. Κι αρχίζει να δείχνει ένα φιλμ με την Κερυνεία. Ο Άγιος Ιλαριώνας, το λιμανάκι, το Πέλλα Παίς. Τα μάτια μας γεμίζουν γαλαξιο και χρυσο. Και δάκρυα.

Αγαπητή μου Φάνη,
Σωσ' είνω το υπεύθυνο για να γίνει η φιλμάρεια
Οι φωτογραφίες εδωξίμουν χθές με' το ταχυδρομείο
από την Βιανόνη. Θα ήθελα να σου πω ή κύριο
Όταν ή φωτογράφησε τα μωρά και όλον τον κόσμο,

Ριζμιά
Έφη Θεομιρίδα